

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/4022
Karar No : 2014/1308

REKABET KURUMU
Tarih : 11.06.2014
Sayı : 3373

Davacı : Migros Ticaret A.Ş.
(Eski Unvan: Tansaş Perakende Mağazacılık Ticaret A.Ş.)

Vekili : Av. Dr. İsmail Yılmaz ASLAN
Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza, No:38/8
Balmumcu - Beşiktaş / İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza, B-3 Blok Bilkent / ANKARA

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun 20.01.2009 tarih ve 09-03/49-18 sayılı kararının davacıya yönelik kısımlarının; aynı konuda alınan kararın yargısal denetiminin sürdüğü, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen usule aykırı karar alındığı, iptal kararı üzerine yeniden soruşturma yapılması gerektiği, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanmadığı, idarî para cezasının zamanaşımına uğradığı, anlaşmalarda yer alan imzaların şirketi temsile yetkili kişiler tarafından atılmadığı, anlaşmada imzası bulunan Horon Gıda ile davacı arasında yalnızca hasılat kirası ilişkisi bulunduğu, bu nedenle Horon Gıda'nın bağımsız bir tüzel kişilik olarak ihlâlden sorumlu olduğu, toplam ciroları içerisinde çok küçük bir bölümü oluşturan ve üstelik satışından sadece belli bir oran üzerinden kira geliri elde ettiği ekmeğin fiyatının tespitine yönelik kartel anlaşması içinde yer almalarının ticari mantıkla açıklanamayacağı, soruşturma süresince yeterli inceleme yapılmadığı, rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran herhangi bir eylemlerinin bulunmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Ankara ili ekmeğin pazarında faaliyet gösteren aralarında davacının da bulunduğu teşebbüslerin rekabet ihlâlinde bulunduğu yapılan soruşturma sonucunda saptandığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda öngörülen 8 yıllık zamanaşımı süresinin dolmadığı, kartel davranışı üzerine 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrasının uygulanma olanağı olmadığı, yargı kararları dikkate alınarak tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı, bir anlaşmanın rekabet ihlâli sayılması için medeni hukuk anlamında bir bağlayıcılık içermesine ve şekil şartlarına uygun düzenlenmesine gerek olmadığı, fırınların ya da market içinde üretim yapan teşebbüsün marketlerde satışa sunulan ekmeğin satış fiyatını belirleme yetkisi bulunmadığı, dolayısıyla marketin içinde başka bir teşebbüs tarafından ekmeğin üretiminin gerçekleştirildiği veya ekmeğin dışarıdaki bir fırından alınıp satıldığı durumlarda marketin rekabet hukuku uyarınca sorumluluğunun ortadan kalkmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/4022
Karar No : 2014/1308

Danıştay Tetkik Hâkimi Zühal Aysun SUNAY'ın Düşüncesi : Dava dosyası incelendiğinde, aralarında davacının da bulunduğu ekmeğin üreticisi teşebbüslerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri açık olduğundan, yapılan soruşturma sonucunda davacıya Dairemizin kararına uygun olarak idarî para cezası verilmesine ilişkin Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Elmas MUCUKGİL'in Düşüncesi : Dava, Ankara ili Yenimahalle Sincan, Yenikent, Etimesgut, Altındağ ve Keçiören bölgelerinde faaliyet gösteren ekmeğin üreticisi teşebbüsler ile ilgili olarak rekabeti sınırlayıcı anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiğinden bahisle, Rekabet Kurulu'nun 20.1.20009 tarih ve 09-03/49-18 sayılı kararının davacı şirkete yönelik kısımlarının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtildikten sonra yasak olan haller altı bent halinde sayılmıştır.

Belirtilen hükme göre doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan anlaşmaların hukuka aykırı ve yasak olduğu, bu amacı taşımasa da bu sonucu doğurma ihtimali olan anlaşmaların da bu kapsamda yer aldığı kuşkusuzdur.

Dava dosyasının incelenmesinden, aralarında davacı şirketin satın aldığı ve daha sonra birleşerek tüzel kişiliği sona eren şirketin de bulunduğu teşebbüsün, Diren Organizasyon Danışmanlık Müşavirlik ve Tic. Ltd. Şti. öncülüğünde danışmanlık, hakemlik, protokol-hakemlik sözleşmeleri ve centilmenlik anlaşmaları yaptıkları, bu anlaşmalarla fiyat rekabetinin önlenmesini amaçladıkları ve 4054 sayılı Yasanın 4. maddesini ihlâl ettikleri anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlâl edildiği nedeniyle alınan Rekabet Kurulu kararının, davacı şirkete ilişkin kısmında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/4022
Karar No : 2014/1308

Dava; Ankara ili Yenimahalle, Sincan, Yenikent ve Etimesgut bölgelerinde faaliyet gösteren ekmek üreticisi teşebbüslerin, rekabeti sınırlayıcı anlaşma yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri gerekçesiyle tesis edilen, ilgili teşebbüslere aynı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idarî para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 20.01.2009 tarih ve 09-03/49-18 sayılı kararının davacıya yönelik kısımlarının iptali istemiyle açılmıştır.

Davacı tarafından, eylem tarihinden itibaren soruşturma zamanaşımı süresinin sona ermesi nedeniyle, Kurul'un idarî yaptırım uygulama olanağının bulunmadığı ileri sürüldüğünden, öncelikle bu hususun irdelenmesi gerekli bulunmaktadır.

İdarî yaptırımlar bakımından ceza verilmesinin dayanağı kuralın yürürlükten kaldırılması veya lehe düzenleme yapılması yoluyla ortaya çıkan yeni hukukî durumun dikkate alınması gerekmekte olup, zamanaşımına ilişkin hükümler açısından da zamanaşımı hükümlerinin, sonuçları bakımından yerine getirme, infaz aşaması bakımından sonuçlar doğurduğu açık olmakla birlikte, esas itibarıyla ceza verme ve cezayı infaz etme imkanı ortadan kaldırdığı ve bu anlamda zamanaşımı hükümlerinin maddî ceza hukukuna ilişkin olduğundan lehe kanunun uygulanması bakımından dikkate alınması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un eylem tarihinde yürürlükte bulunan 19. maddesinde, zamanaşımı süresi beş yıl olarak öngörülmüş olup, bu sürenin, ihlâlin vuku bulduğu günden, sürekli veya tekrarlanan ihlâller söz konusu ise, ihlâlin sona erdiği ya da en son tekrarlandığı günden itibaren işlemeye başlayacağı, karar aleyhine yargı yoluna başvurulmuş olması hâlinde zamanaşımı süresinin kesileceği kurala bağlanmıştır.

08.02.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5728 sayılı "Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 578. maddesi, Rekabet Kurulu'nun para cezası verme yetkisine ilişkin zamanaşımı sürelerini düzenleyen 4054 sayılı Kanun'un 19. maddesini yürürlükten kaldırmıştır. Bu itibarla, 4054 sayılı Kanun'un 19. maddesinin yürürlükten kaldırılması ile rekabet ihlâllerindeki zamanaşımı süresi, 30.03.2005 tarih ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'ndaki ilgili düzenlemeye tabi hale gelmiş bulunmaktadır.

Olayda, ihlâlin 13.08.2003 tarihine kadar tekrarlanarak devam ettiği, bu konudaki ilk Kurul kararının 18.01.2005 tarihinde verildiği, anılan karara karşı dava açıldığı, sözü edilen kararın, soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanması nedeniyle iptali üzerine, 27.12.2007 tarihli ikinci kararın alındığı, bu kararın da ceza miktarının yanlış tespit edilmesi nedeniyle Dairemizce iptal edilmesinin ardından dava konusu Kurul kararının verildiği anlaşılmakta olup, dava konusu işlemin tesis edildiği tarihte uygulanması gereken ve davacının lehine olan Kabahatler Kanunu'nun 20. maddesinin 3. fıkrasında, nispi idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde zamanaşımı süresini sekiz yıl olarak öngören düzenleme dikkate alındığında, ihlâlin 13.08.2003 tarihine kadar tekrarlanarak devam etmesi

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/4022
Karar No : 2014/1308

nedeniyle, 2003 yılından itibaren 8 yıllık süre dolmadan 20.01.2009 tarihinde dava konusu işlemin tesis edilmesi karşısında, davacının bu iddiası yerinde görülmemiştir.

Ayrıca, davacı tarafından hukuka aykırılığı tespit edilen soruşturmaya dayanılarak karar verilemeyeceği ileri sürülmüş ise de, Dairemizin yerleşmiş kararlarında belirtildiği üzere, Rekabet Kurulu'nun davacı hakkındaki kararının, "soruşturmaya yürüten Kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu" gerekçesi ile Dairemiz kararıyla iptal edilmesi üzerine, önaraştırma ve soruşturmaya ait tüm savunma, ek savunma tutanakları, raporlar, Danıştay'ın iptal kararı, dosya münderecatında yer alan bütün bilgi ve belgelerin Rekabet Kurulu tarafından yeniden incelenmesi sonucunda alınması, kararın verilmesine konu edilen tüm delillerin; önaraştırma ve soruşturma raporlarında, yazılı savunmalarında yer alması, bu anlamda yeniden soruşturma yapılmasını gerekli kılan bir hususun da bulunmaması nedeniyle, Danıştay kararındaki gerekçe doğrultusunda, soruşturmacı üyenin bulunmadığı Kurul toplantısında, mevcut üyelerle yeni bir soruşturma açılmaksızın karar alınması mümkündür. Öte yandan, daha sonra, belirtilen bu husus dikkate alınarak verilen 27.12.2007 tarih ve 07-92/1170-456 sayılı Rekabet Kurulu kararı ise, yalnızca tespit edilen ceza miktarı yönünden hukuka aykırı bulunarak Dairemiz kararı ile iptal edilmiş olup, yargı kararı, soruşturma sürecini kusurlandıracak bir belirlemeyi içermemektedir. Bu nedenle, önceki soruşturmaya dayanılarak verilen dava konusu karar, bu açıdan da hukuka aykırı görülmemiştir.

Dava konusu uyuşmazlığın esasına gelince;

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu hâller, özellikle şunlardır:

- a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,
- d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,
- e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/4022
Karar No : 2014/1308

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi..." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Dava dosyası ile Dairemizin E:2006/1285 sayılı dava dosyasına sunulan işlem dosyasındaki bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden; 16.04.2003 tarih ve 1608 sayılı davalı Kurum kayıtlarına alınan, Ankara Valiliği Emniyet Müdürlüğü tarafından gönderilen yazıda, Ankara Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlar Şube Müdürlüğü'nce yapılan bir soruşturma neticesinde; Naci Kutanis, Mehmet Sami Akkerman, Orhan Yaralı, Metin Muratoğlu, Ali Kale, Salim Alnıaçık ve Gürsel Alnıaçık isimli şahıs ve çalışanların, Ankara ili Sincan, Etimesgut, Yenimahalle, Altındağ ve Keçiören ilçelerinde kendilerinin denetiminde rekabeti önlemek amacıyla fırıncılar birliği adı altında kartel oluşturdukları ve üye fırın işletmecilerinden herhangi bir makbuz veya fatura düzenlemeden, her bir ekmeğe başına 2000 yılında 2000 TL, 2001 yılında 4000 TL, 2002 yılından bugüne kadar ise 4000 TL olmak üzere çek, senet ve nakit karşılığı kayıt dışı para toplayıp vergi kaçırdıkları, rekabet ortamı yaratmak amacıyla daha fazla üretim yapıp ucuz ekmeğe satmak isteyen fırın sahiplerini, ekmeğe verdikleri bayileri azaltmaları, fazla üretim yapmamaları, ucuz ekmeğe satmamaları ve birden fazla fırın işletiyor ise diğerlerini kapatmaları yönünde; ekmeğe verdikleri bayileri ise ucuz ekmeğe satan fırınlardan ekmeğe almamaları için tehdit ettikleri, yapılan tehdit ve baskılara aldırılmayıp ucuz ekmeğe satmak isteyen fırınların ekmeğe dağıtım araçlarının önünü keserek çalışanları darp edip yaraladıkları, araçlarına zarar verdikleri, fırın işletmecilerini, çalışanlarını ve ekmeğe verdikleri bayi sahiplerini tehdit, baskı ve korkutmak suretiyle sindirip rekabet ortamını ortadan kaldırarak, kendilerine haksız çıkar sağladıkları yönünde elde edilen belge, doküman ve soruşturma evrakının şüpheliler ile birlikte hazırlık 2001/589 sayılı Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'na intikal ettirildiğinin belirtilmesi ve gereğinin yapılmasının istenilmesi üzerine hazırlanan 03.06.2003 tarih ve 2003-3-46/BN-03-HS sayılı bilgi notunun, Kurul'un 12.06.2003 tarih ve 03-42/467-M sayılı toplantısında görüşüldüğü; Ankara ili Yenimahalle, Sincan, Etimesgut bölgelerinde faaliyet gösteren 85 ekmeğe üreticisi ile anılan bölgelerdeki ekmeğe üreticisi teşebbüsler tarafından ilgili ürün pazarında koordinasyon sağlamak üzere yetkilendirilen Naci Kutanis ve Diren Organizasyon Danışmanlık Müşavirlik ve Ticaret Ltd. Şti (Diren Organizasyon) ve 21 market ile Keçiören ve Altındağ ilçelerindeki ekmeğe pazarında faaliyet gösteren 62 ekmeğe üreticisi teşebbüsün rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurabilecek nitelikte faaliyetlerde bulduklarına ilişkin iddiaların ciddi ve yeterli bulunarak,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/4022
Karar No : 2014/1308

4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verildiği; yapılan soruşturma sonucunda, Yenimahalle, Sincan, Yenikent ve Etimesgut bölgelerinde faaliyet gösteren bazı ekmek üreticisi teşebbüslerin, Diren Organizasyon öncülüğünde danışmanlık, hakemlik, protokol-hakemlik sözleşmeleri ve centilmenlik anlaşmaları yaptıkları, bu anlaşmalarla fiyat rekabetinin önlenmesini ve Ankara ili ekmek pazarında piyasanın bölüşülmesini amaçladıkları ve böylece 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini açıkça ihlâl ettiklerinin tespiti üzerine, aralarında davacının da bulunduğu ihlâli tespit edilen bütün teşebbüslere Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca idarî para cezası verildiği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; işlem dosyasında yer alan bilgi ve belgeler incelendiğinde, davacının da aralarında yer aldığı ekmek üreticisi teşebbüslerin, Diren Organizasyon öncülüğünde danışmanlık, hakemlik, protokol-hakemlik sözleşmeleri ve centilmenlik anlaşmaları yaptıkları, bu anlaşmalarla fiyat rekabetinin önlenmesini ve Ankara ili ekmek pazarında piyasanın bölüşülmesini amaçladıkları ve böylece 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettikleri açık olduğundan, Rekabet Kurulu'nca usulüne uygun olarak yürütülen soruşturma sonucunda, Dairemizin 28.12.2010 tarih ve E:2008/3363, K:2010/8833 sayılı kararına uygun olarak, Kasım 2000 ile 13.08.2003 tarihleri arasında gerçekleşen ihlâller nedeniyle, davacının son eylem tarihinden bir önceki malî yıl olan 2002 malî yılı sonunda oluşan yıllık gayrisafi geliri üzerinden cezalandırılarak, 01.01.2002-31.12.2002 tarihleri arasında uygulanan 2002/1 sayılı Tebliğ düzenlemeleri uyarınca asgari ceza olan 5.816,11-TL idarî para cezası verilmesine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 169,30-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 07.04.2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye	Üye
Zümrüt	Taci	Ahmet	E. Yücel	Dr. Hasan
ÖDEN	BAYHAN	EĞERCİ	SEYHAN	GÜL

Yargılama Giderleri :

Başvuru Harcı : 23,90.-TL
Karar Harcı : 32,30.-TL
YD Harcı : 25,60.-TL
Posta Gideri : 87,50.-TL
Toplam : 169,30-TL

